

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 200-01/16-2/ EPA 1014-VII
Ljubljana, 3. marca 2016

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejela naslednje

M n e n j e

k Poročilu o izvrševanju Zakona o izvajanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 v letu 2015

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 66. seji 2. marca 2016 obravnavala Poročilo o izvrševanju Zakona o izvajanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 v letu 2015, EPA 1014-VII (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

* * *

Predstavnik Ministrstva za obrambo je predstavil zadnje poročilo o izvrševanju Zakona o izvajanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015, saj se je z 2015 obdobje za izvajanje zakona zaključilo.

Z Zakonom o izvajanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015 so želeli urediti izvajanje najpomembnejših temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske, ki so bile določene z Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske in s srednjeročnimi programi. Z zakonom je bila narejena podlaga za zagotavljanje kontinuiranega razvoja Slovenske vojske, o prednostnih nalogah pa je odločala Vlada. V program se je vključilo predvsem nabave, ki bi omogočile krepitev zmogljivosti Slovenske vojske v daljšem časovnem obdobju in so bile kot obveznosti naše države dogovorjene v okviru zavezništva. Zakon je želel okrepiti Slovensko vojsko na nekaterih ključnih področjih, kot so raketni sistemi in centri za upravljanje z ognjem, taktično transportno letalo, lahka in težka izvidniška vozila RKBO, srednja kolesna oklepna vozila 8x8 in drugo.

Ob sprejemu zakona se je predvidevalo, da bo v celotnem obdobju za namene modernizacije in nove opreme Slovenske vojske vloženo do 710 milijonov EUR, vendar je

bilo konec lanskega leta, ko se je obdobje izvajanja zakona zaključilo, realizirano manj kot 122 milijonov EUR. Zakon je definiral tudi sodelovanje slovenske industrije in področje protidobav, vendar je bilo zaradi manjše realizacije pogodb tudi teh poslov manj od pričakovanega. Zaradi finančne krize je bilo izvajanje zakona v zadnjih letih zelo okrnjeno, zaključevale so se samo že prej podpisane obveznosti, medtem ko se novih pogodb ni podpisovalo. Leta 2015 tako ni bilo izvedene nobene investicije. V okviru zakona sta bila v celoti izvedena 2 programa in 1 delno, zato so bile z zakonom načrtovane zmogljivosti dosežene le v manjši meri.

* * *

Člani komisije so se seznanili s poročilom.

Na komisiji se je razvila živahna razprava glede slabe realizacije Zakona o izvajanju temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske v letih 2008 do 2015. Člani komisije so menili, da je bila 2008 vsota, predvidena za vlaganje v modernizacijo Slovenske vojske, v višini okoli 700 milijonov evrov, verjetno preveč optimistična. Kljub temu pa manj kot 20 % realizacija pomeni neresno izvajanje zakona s strani države, ki se je odločila, da se vključi in dejavno nastopa v mednarodnih zaveznih, kar pa pomeni tudi obveznost za izpolnjevanje zapisanih nalog. Predlagatelj je spomnil, da so bile varnostne razmere v Evropi in širše še pred kratkim bolj optimistične in v kombinaciji s slabo finančno situacijo v EU so tudi druge evropske države, podobno kot Slovenija, zmanjševale obrambne proračune. Žal je naša država trend zmanjševanja obrambnega proračuna izvajala preveč drastično in predolgo časa. Leta 2010 je Slovenija za obrambne izdatke tako namenila 1.61 % BDP, 2016 pa bo to le še 0.91 %. Komisija je sicer pozdravila napoved, da se bo trend upadanja finančnih sredstev 2016 ustavil in da bomo 2017 dosegli rahlo povečanje. Komisija je še posebej izpostavila neugodno strukturo financiranja obrambe, saj gre samo majhen del za investicije.

Komisija je izrazila zaskrbljenost nad podobo, ki jo v zavezništvu NATO daje Slovenija, glede na to, da država ne izpolnjuje obveznosti, ki jih je podpisala. Člani komisije so želeli preveriti, ali kljub pomanjkanju sredstev pripadniki Slovenske vojske lahko uspešno izvajajo naloge v okviru mednarodnih misij. Člane komisije je zanimalo tudi, kako kakovostna in varna je oprema za osebno varnost vojakov doma in na misijah v tujini. Predlagatelj je komisiji pojasnil, da je v krogih NATO določeno razumevanje za naše težave, so pa seveda tudi opozorila in opozorila držav, ki morajo posledično prevzemati večje obveznosti. Članom komisije je zagotovil, da je oprema za osebno varnost vojakov dobra in da naši vojaki na mednarodnih misijah niso slabše opremljeni.

Glede na pomanjkanje finančnih sredstev za obrambno področje in možne prihranke za obrambni proračun, je člane komisije zanimalo, ali mora Ministrstvo za obrambo lokalnim skupnostim plačevati nadomestilo za stavbna zemljišča, kar lahko predstavlja precejšen strošek. Predlagatelj je članom komisije pojasnil, da nadomestil za stavbna zemljišča ne plačujejo, razen ene izjeme v Postojni, ki pa jo rešujejo na sodišču. Prav tako je pojasnil, da je področje upravljanja z nepremičninami v veliki meri urejeno, še nekaj nepremičnin, ki jih ne potrebujejo, pa bo 2017 prešlo na Ministrstvo za javno upravo.

Člani komisije so se pri obravnavi točke dotaknili tudi urejenosti področja civilne zaščite in gasilstva, ki sodi v pristojnost Ministrstva za obrambo. Delovanje gasilcev in civilne zaščite v pomembnem deležu financirajo lokalne skupnosti, predvsem oprema gasilcev je velik strošek za občinske proračune. Dejstvo je, da je organiziranost civilne zaščite ter gasilcev pri nas na visokem nivoju, kar se vedno znova pokaže pri ukrepanju ob različnih naravnih nesrečah in drugih dogodkih. Člani komisije so opozorili, da lokalne skupnosti kljub omejenim finančnim možnostim, za razliko od države, ki vojski namenjala vedno manj denarja, same še vedno skrbijo za dopolnjevanje in modernizacijo opreme za gasilce in civilno zaščito. Tako trend opremljenosti gasilskih enot na terenu narašča, pri čemer pa država ne sproži pogovora o

nujnih ali potrebnih normativih in o nivoju, ki ga na področju gasilstva in civilne zaščite potrebujemo ali ga želimo doseči. Država mora postaviti normative v skladu s potrebami in načrti države na področju obrambe in civilne zaščite in v skladu s finančnimi možnostmi. Opozorjeno je bilo, da obrambni izdatki ne vključujejo sredstev, namenjenih Upravi RS za zaščito in reševanje ter Inšpektoratu RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Komisija je ugotovila, da sprejem zakonodajnih dokumentov ne daje zagotovila, da bodo neke naloge tudi izpolnjene, čeprav je na področju večjih obrambnih investicij nemogoče izvajati nabave v okviru dvoletnih proračunov, zato bo treba tudi v prihodnje za modernizacijo in nove investicije na obrambnem področju razmišljati o večletnih načrtih. Država pa mora sprejeti politično odločitev glede višjega deleža BDP za financiranje obrambnega področja in pri tem jasno in odkrito povedati, kdaj bomo začeli obračati negativne trende financiranja obrambnega področja.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.